

szervezőség kiado-
lével és nyemda

Budapest, St. Boros
utca (Brassai-utca) II. sz.

Telefon: Szerkesztőség
Kiadóhivatal - I. Dsz. 2. H. 8.

Szerkesztőség
Kiadóhivatal
Közvetítői
Közvetítői

Dl. Ramasetter R
2. H. 8.

KELET

KELET-POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK
Romániában

Egész évre — — 650
Félévre — — 460
Negyedévre — — 240
Egy hónapra — — 85
Egy szám ára pályaud-
varon és vidéken is 4 le
Bukarestben — — 5
Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 35—
Egy szám — — 150

1925 december 8 Kedd

Cluj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 280 szám

5686. Kiszlev 21

Az utódállamok konferenciája fogja rendezni a nyugdíjasok ügyét

Gent, december 7. A Népszövetség pénzügyi bizottsága jóváhagyólag tudomásul vette Smih Jeremiás magyarországi szanálási biztosa a magyarországi újjaépítésről szóló beszámolóját. A tanács Magyarország pénzügyi haladásának elismerése mellett elhatározta, hogy a népszövetségi költségek harmincmillió aranykoronát a magyar kiszáradék tehermentesítésére átenged. A Népszövetség tanácsának ülése után Bethlen miniszterelnök a „Neue Freie Presse” tudósítójának elmondotta, hogy Magyarország azonnal a kívánsággal lépett fel Gentben, hogy a jövő év első felére huszmillió, 1926—27. évre pedig ötvenmillió aranykorona szabadíttassék fel. A miniszterelnök bejelentette, hogy a nyugdíjasok júliustól kezdve teljes nyugdíjilletményüket megkapják. A nyugdíj-kérdésben egyébként feltétlenül szükséges lesz az utódállamok konferenciájának összehívása, amely lefolytatásának a magyar nyugdíjasok nagy számának kérdését. Bethlen szerint előterjesztéseit Gentben igen barátságosan fogadták. Az ellenőrzésnek július elejére való teljes megszüntetését a miniszterelnök ezúttal sem terjesztette elő, mert még nem tartja aktuálisnak. Bethlen egyébként Ramek osztrák kancellárral kereskedelempolitikai kérdésekről tanácskozott.

A CFR panama szennézőlés részletei

(Bucuresti-Bukarest, december 7. A grivitzai vagonjavító műhelyben leleplezett vizsgálások egyre nagyobb méreteket öltenek. A legszigorúbb vizsgálat indult meg annak kiderítésére, hogy kik tagjai a panamának. Egyesek arról tudnak, hogy a panama olyan nagyméretű, melyhez hasonló még nem volt Romániában. Megállapítást nyert, hogy a műhelybe be-
küldött vagonok kijavítatlannul jöttek ki ismét, melyeket aztán újból javításra irányítottak. Előfordult, hogy egyes vagonok 10-szer is megtevétek ezt az utat és mindannyiszor adtak bont a munkálatakról. Vaitoianu miniszter intézkedésére a bűnrészeseket átadták az ilfovi ügyészségnek.

Mindenütt forgalmi akadályokat okoz a havazás

Bukarest, december 7. A CFR hivatalos közleménye szerint a nagy havazások miatt a Hamagja—Bododeci—Arman vasuti vonalon a forgalom teljesen szünetel. Ez a vonal a hó eltakarításáig teljesen zárva marad. A Ploest—Sobo Jina, Santarei és a Rosion—Turnu Magurili vonalon csak személyforgalmat bonyolítanak le. Teherszállmányokat fel sem vesznek. A 102. számú gyorsvonat, amelynek Temesváron keresztül Olaszországba és Jugoszláviába van közvetlen kapcsolása, a jugoszláv vonat késése miatt 19 óras késedelemmel érkezett a fővárosba. A jugoszláv vonat késését, belgrádi távirat szerint, az ottani abnormalis fagyás okozta. Jugoszláviában a fagy miatt számos mozdony anynyra megrongálódott, hogy ki kellett vonni a forgalomból.

Megindul az adóprés Franciaországban

Páris, december 7. Politikai körökben nagy aggodalom amiatt, hogy Loucheur, az új pénzügyminiszter, a jövő héten benyújtja azokat a pénzügyi javaslatokat, melyek újabb súlyos terheket fognak róni az adózókra. Terve van véve, hogy a részvénytársaságok jövedelmét egymillióárdig fogják megadóztatni. Egyes adóban újabb hárommillióárdot akar kisorsolni Loucheur. Ezenkívül tervbe vették a dohányárú, a póstai és vasuti tarifák felemelését. Az új törvényjavaslatok szerint az adócsalásokat az eddiginél szigorúbb mértékben fogják büntetni.

Cuza professor is be van avatva a készülő magyar királypucssba?

Buday ezredes fantasztikus nyilatkozata Bécsben a készülő Albrecht-pucsról

(Bécs, december 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bécsi lapok közlése szerint rébány nap óta az osztrák fővárosban tartózkodik Buday ezredes, a Ludovika-akadémia tanára. Buday Gombócsék megbízásából jött Bécsbe, hogy a bécsi és külföldi sajtóban propagandát indítson Albrecht királysága mellett. Buday ezredes a bécsi lapok a magyar fajvédő mozgalom egyik legintelligensebb katonai vezetőjeként aposztrofálják. Egyik bécsi lap azt írja, hogy Buday egyáltalán nem csinál titkot misztizációból, hanem szívesen nyilatkozik erről. Az idézett lap szerint Buday ezredes a következőket mondotta a fajtávédek terveiről:

— Habsburg Albrecht a trónra jutva, a Béla nevet fogja felvenni. Albrecht hívei puccs révén akarnak kormányra jutni.

A nemzetgyűlést szét kell kergetni és az olasz faszizmus eszközeivel kell az ország felett a hatalmat elnyerni. Ha minden programszerűen folyik, úgy az erőszak alkalmazásától eltekintünk.

— Horthy kormányzó Béla király alatt semmiféle szerepet nem fog játszani, az ő félreállításával bizonyos külföldi körök jóakarát akarjuk megnyerni. Horthy kormányzó helyett Albrechtet ná-

dorrá akarjuk kikáltani és később, ha a külföld megnyuzodott, királlyá választani.

— Albrecht már tárgyalt külföldi körökkel. Anyja, Izabella főhercegnő, aki röviddel ezelőtt fiával Romában időzött, megállapodást létesített az olasz udvarral, hogy Albrecht az olasz királyi pár egyik leányát veszi feleségül. Mussolini szintén megígérte a támogatását, míg a jugoszláv kormány nyal még mindig folynak a tárgyalások. Cuza professor szintén be van avatva az Albrecht-tervbe.

— A bajor és porosz monarchistákkal állunk összeköttetésben, azonban Schager osztályfőnök, aki néhány hónap előtt a kampókeresztesekhez csatlakozott, most Ottóval szemben Albrecht pártján áll.

— Az Albrecht párt reméli, hogy külföldön, főként Angliában, pártfogásra találják ezek a tervek. A cseh választások eredménye igen kedvező. A cseh kommunisták előretörése Londonban nagy nyugtalanságot fog kelteni és az angolok a cseh kommunisták ellensúlyozásaként szívesen látják majd a fascista uralmat Magyarországon.

Ezeket mondotta Buday ezredes, majd még kijelentette, hogy a magyarországi puccs már nem várhat sokáig magára, mivel a magyar parasztság — ugymond — már kezd republikáncs lenni.

Amerika zsidósága vállalja

a Palesztina költségvetés nagyrésztét

Közel egymillió dollárt jegyeztek az ötmillió Keren Hajjeszód-kampány első napján. A baltimorei cionista konferencia

(Newyork, december 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jelentettük, hogy közvetlenül a baltimorei cionista konferencia megnyitása előtt megkezdődött a Joint Distribution Committee és az amerikai cionista szervezet között, hogy együttes akciót indítsanak meg a Palesztina-munka érdekében. A megállapodás szerint a Joint másfélmillió dollárt ad a Palestine Economic Corporation számára, azonkívül további összegeket Palesztina egészségügyi, szociális és egyéb kultúrcéljaira. Kötelezte magát a Joint arra is, hogy részt vesz a Keren Hajjeszód ötmillió dolláros akciójában, továbbá arra is, hogy

1926. januárjáig, amíg Weizmann professor Amerikába érkezik, összeállítja azt a bizottságot, amely az amerikai nem-cionistáknak a Jewish Agency-ba való belépését fogja keresztülvinni.

Ez a bizottság fogja a cionista szervezet képviselőivel kidolgozni azokat a javaslatokat, amelyek a Palesztina felépítésére vonatkozó aktív együttműködést szabályozzák és a Palesztina-költségvetés egy részének előteremtését felölősségteljesen erre a csoportra hárítják.

A baltimorei konferencia előtti napon Amerika vezető cionista vezetőségei tartottak értekezletet, amelyen Elihu D. Stone, Isaac Harris, Gedalja Bublick és Herman Seidel élesen állást foglaltak a Jointtal való együttműködés ellen, minthogy a Joint az orosz kolonizációt is támogatni akarja, amely gyaníja a Palesztina-munkát. Ezzel szemben Jakob F. Schmann, a „Jewish Morning Journal” tulajdonosa, A. Goldberg, Morris Rosenberg, az amerikai Keren Hajjeszód direktórium elnöke, Louis Lipsky, az amerikai cionista szervezet elnöke és a világszervezet végrehajtó bizottságának tagja, dr. Stephen S. Wise, az amerikai zsidó kongresszus elnöke és Maurice Samuel,

a Jointtal való tartós együttműködés és a Jewish Agency-nek a Marchall-csoport

terve alapján való kibővítése mellett foglaltak állást.

Emmanuel Neumann aggodalmát fejezte ki az iránt, vajjon kívánatos-e a Jewish Agency kibővítése mindaddig, míg a nem cionisták megfelelő tettekkel tanubizonyosságát nem adták komoly szándékaiknak. A tanácskozás csak a hajnali órákban ért véget.

A tulajdonképeni konferencia vasárnap nyit meg ezeröttszáz delegátus jelenlétében. Az első beszédet dr. Stephen S. Wise főrabbi tartotta, amelyben az előkonferencia eredményeiről számolt be. Louis Marchall lépett ezután az emelvényre és kifejtette, hogy a Joint Distribution Committee filadelfiai konferenciáján köteletségévé tette az Egyesült Államok minden zsidójának, hogy a Palesztinamunkát anyagi támogatásban részesítse. A Joint mindig is támogatta a Palesztinamunkát és erre a célra sok pénzt költött. Az amerikai cionistáknak is kötelessége, hogy támogassák a Joint tizenötmillió dolláros akcióját, mert ellenesetben mind a két akció szenvedne csak kárt. Megemlíti, hogy dr. Weizmannhoz a legjobb barátság fűzi és ehhez a barátsághoz a cionista munka iránti barátságon keresztül jutott el.

Nachum Szokolov hatalmas beszédben ismertette a palesztinai helyzetet, majd az orosz kolonizációt kritizálta. Szavainak hatása alatt már a konferencián 720 ezer dollárt jegyeztek le az ötmillió Keren Hajjeszód-alapra. Ebből az összegből Henry Morrison százezer dollárt, Benjamin Winter ötvenezer dollárt jegyeztek.

Hadbiroság tesz Temesváron

Bukarest, december 7. A király aláírta a dekretumot, mellyel Temesváron hadbiroságot állítanak fel. A hatásköre Aradra és Lugosra is kiterjed. A hadbiroság december 15 én alakul meg katonai ténnyiségek keretében.

ber 7.
SZET
A kiváló
én tartja
s theologia
ach, Beet-
obb felada-
ári estélyét
melkülöznie
mbery nagy-
miatt, most
stilt művé-
ra. Jegyeket
erkereskedés
Schubert—
ember 10-én
a idei hang-
tárus kollé-
ostani hang-
szokott igazi
k Lepagenál
gy a farkas,
ermekeladás,
136)
a muzsikuszó.
ssal, Lengyel
l. Lezállított
Orlów (Pintér
Ihasz, Leóvey-
akaaal. Berlet-
szelő, Ihász és
Napi bérlet 45
szelő, Ihász és
al. Napi bérlet
szereposztással,
val. N pi bérlet
donsar, első ór,
t 142)
AM
antale prima
Az a cot egy-
á teszi Olosó
nagy mennyi-
stékkéresé ed-
ajánlatot.
elefon
419
megbízhatóbb
ktára
a 14.
KA I.
gyári árban, a
ételek mellett.
megt. kinthető.
eit a cég viseli.

Három kolozsvári festőművész kiállítása

A három festőművész közül, akik most a vármegyeház üvegtermében alkotásaikat kiállították: Szolnay Sándor a legismertebb nevű a kolozsvári közönség előtt. Neve ma már nemcsak erdélyi viszonylatban márká, hanem országos szintre is; legutóbb a bukaresti szalonban állított ki nagy sikerrel.

Widmann és Demján festőművészek, bár kevésbé ismertek az erdélyi közönség előtt, sulyban és tehetségben méltó társai Szolnay Sándornak. Általában a három festőművész kollektív kiállítása olyan értékeket reprezentál, melyek előtt nem lehet egyszerű dicsérettel elismenni. E képek nemcsak szépségüket elégitik ki, hanem mélyebb érzelmi és gondolati hurokat is érintenek bennünk. Különösen áll ez Szolnay Sándor képeire, melyek szinte is kolapédái a vívódó, gondolkodó, a természet rejtelmes fátylai mögé pillantó művészi törekvésnek. Szolnay Sándornak minden bizonytalanságára lehetne vetni, hogy a természet színei közül nem az égő, friss, lobogó színeket vetíti palettájára. Kissé bágytatag színekkel megfestett képei azonban kárpótolnak bennünket hangulatuk mélységével, a témák előkelőségével, a vonalak sokatmondó és jellemző erejével, a térnek olykor monumentális kihasználásával.

Tájképein, — ha lehet ezt a meghatározást alkalmazni, — a „gondolkodó és elmerengő” természet szépségei revelálódnak, természetesen megfűrésztve a művész egyéniségének kissé melankólikus sugaraiban. Figurális képein (Öreg paraszt, Tanulmányfe) is mindenütt inkább a belső ember érvényesül. A mindennapi izléshez legközelebb kétségen kívül pasztelljei esnek, ezeken a képeken már élénkebb színek festik alá a természet ritka pillanatainak hangulatát, objektív látás és több életöröm jellemzi őket. Szolnay Sándor nagyon komoly érték, akivel számolni kell és fölöttébb számontartani. Törekvéseinek becsületos elszántsága és az a biztos felkészültség, amellyel elképzeléseit realizálni tudja és akarja: magasan kiemelik őt az Erdélyben dolgozó festőművészek átlagából.

Nagyon jelentős művész Widmann mester is, a kolozsvári román operaház kiváló díszlettervezője. Ő éppen ellenkezője Szolnaynak: tájképein és portréin tobzódó, harsogó, túlfűtött temperamentumból fakadó színek zengik az élet dicséretét. Seholy semmi dekadencia, inkább robusztus erő, mely nem pepecsel el jelentéktelen detailokkal, nem finomkodik, hanem minden impressziót az apperceptió pillanatainak boldog önkívületében ad vissza. Csodálatos, hogy mennyi mindent tud meglátni ez a Widmann s formanyelvének erején át milyen élő ragyogó egyszerűséggel tudja visszaidni a látottakat! Portréi érzéki hatásukkal ragadják meg a nézőt, tájképei a kompozíció érettségével és befejezettségével. Widmann mester képei kétségen kívül arra predesztináltak, hogy velük egy csapásra meghódítsa a kolozsvári közönséget.

Azok, akik a szó akadémiái értelmében vett képzőművészetnek hívei a festőművészetben: Demjánt fogják leginkább megszeretni. Demján a modern franciák nyomdokain haladó művész. Mindazt a sok szépséget és művészi értéket, amit Manet, Renoir, Cézanne a múlt század utolsó évtizedeiben mint újat és meg nem szokottat adtak, — Demján sürítve és kellő ökonómiával alkalmazva adja vissza képein. Halvány színei, konturjainak finomsága, általában fölényes rajztudása könnyen zökkentik át minden stílusbeli nehézségen ezt a nagyon tehetséges művészt. Van egy képe, amely egy tizenkétéves kisleányt ábrázol. Ez a kép maga „a” művészet, annyi báj, finomság, a színeknek olyan lágyan elomló tónusa uralkodik rajta, hogy a néző szinte elbűvöli vonzásával. A három kiállító művész közül kétségen kívül Demján az, aki érzéki hatásaival legközelebb tud férközni a közönséghez, mely nem igen szereti, ha problémákkal nyugtalanítja. A testi szépségnek hivatott, pogány papja Demján, a szó legnemesebb értelmében. A formákhoz ihletett ecsettel közeledik, nemes, kiforrott készséggel rögzíti meg őket s a színezésnek olyan halk,

mégis érzékeny érett teljességével, mely kétségen kívül csak kivételeseknek adatott meg.

A három festőművész kollektív kiállítása ugy értékben, mint külső hatásában oly magasan áll az eddigi kiállítások fölött, hogy remélhető, ezáltal a közönség érdeklődése sem marad a szokványos és kétségbeesítő korlátok között.

Salamon László

Szatmár élethalálharca a megyeszékhelyért!

Az ügyvédi kar küldöttségileg fog tiltakozni Butarestben a közhivatalok Nagybanára helyezése ellen

(Szatu-Mare-Szatmár, december 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hónapok óta folyik a legelkeseredettebb harc Szatmármegye székhelykérdése körül, amelyet az ország új közigazgatási beosztása idézett föl azáltal, hogy a Szilágymegyehez csatolt Nagy-károlyból nem Szatmárra, a vármegye legnagyobb városába, hanem a sokkal kisebb Nagybanára rendelte el a székhely áttételét. Az egzisztenciális érdekeiben megtámadott Szatmár minden kínálózó alkalommal protestált jogtalannak tekintett mellőzése miatt. De nem sok eredménnyel és időközben Nagybanára komoly előkészületeket tett arra, hogy a különböző vármegyei hivatalokat január elsején elhelyezni tudja.

Most azután megjelent a kormány legújabb rendelete, mely arról intézkedik, hogy az évszázados törvényhatósági jogától megfosztott és rendezetlen városá degradált

Szatmárról helyezték el a törvényszéket és a vasúti főhivatalokat is Nagybanára.

Lezajlott a kisebbségi újságírók nagyváradi kongresszusa

A kormány képviselője a megértést hirdette. Mille Constantín és Costa-Foru beszéde

(Oradea-Nagyvárad, december 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az elmúlt vasárnap zajlott le Nagyváradon az Erdélyi és Bánáti Népkisebbségi Újságírók kongresszusa, amelynek díszet és tekintélyt adott Costa-Foru és Mille Constantín, a román publicisztika két előkelőségének részvétele. A kormány a külügyminisztérium sajtófőnökét, nagy látókörű, koncilians Jonescut küldötte a kongresszusra. A vendégek sorában tiszteltük Bianu Jenő doktort, az erdélyi állambiztonsági hivatal vezérfelügyelőjét. Megjelentek továbbá Hansu tábornok, városi hadtestparancsnok, a vezérkar főnöke és a térparancsnokság egyik tisztje megbízottja.

A kongresszus tiszteletére szombat este telt ház előtt adták Hauptmann Gerhardt „E's Pippa táncol” című szimbolikus drámáját.

Az előadás előtt Gróf László szinigazgató román és magyar nyelven köszöntötte a kongresszus képviselőit, továbbá a román vendégeket és a hatóságok megjelent tagjait. Utána Peredy György, a kisebbségi újságírószervezet nagyváradi csoportjának elnöke, üdvözölte a megjelenteket. Végül Kádár Imre dr., központi ügyvezető alelnök mondott románnyelvű köszöntő beszédet. Osváth Kálmán lépett most a közönség elé és méltatta a darab irodalmi vonatkozásait. A címszerepet Izsáki Margit játszotta nagy kvalitásokkal, a publikum hosszasan és ismételtelen ünneplte a kitűnő kolozsvári művésznőt.

Az ünnepélyes megnyitó

Vasárnap délelőtt 11 órakor kezdődött a váradi kereskedelmi csarnok dísztermében a kongresszus. A Bukarestben időző Paál Árpád helyébe a tárgyalás-vezető elnökként dr. Krenner Miklós — Spektator — aradi publicistát választották meg. Peredy György a váradi újságírók nevében üdvözölte a megjelenteket, mindenekelőtt a román újságíró szervezetek, a kormány, a hadsereg és a hatóságok képviselőit.

Dr. Krenner Miklós az üdvözlések után mély érzéssel emlékezett meg Székely Jánosról, a szervezetnek ez évben elhunyt kiváló tagjáról. A kongresszus tagjai a megemlékezést állva hallgatták végig. Köszöntötte továbbá a jelen volt Gőndör Ferenczet, a magyarországi újságíró egyesület egykori elnökét, tisztakezü és tisztalelkű bajnokát a tollnak. Hegedüs Nándor nagyváradi újságíró román nyelven tartott lendületes köszöntő beszédet.

Az üdvözlések után Jonescu, a kormány képviselője beszélt.

szan áll az eddigi kiállítások fölött, hogy remélhető, ezáltal a közönség érdeklődése sem marad a szokványos és kétségbeesítő korlátok között.

Az eddigi nem hivatalos harcot tehát olyan tények váltották fel, amelyek Szatmár kilátásait ugyszólván a minimumra redukálják.

A kormányzat részéről megnyilvánuló rendszer ellen, amely ezt a jelentős gazdasági és kulturális gócpontot a lassu halál veszedelmével fenyegeti, Szatmár ügyvédtársadalma is felemelte tiltakozó szavát. A város ügyvédi kara ma értekezletet tartott, amelyen elhatározta, hogy felveszi a harcot a megyeszékhely megmozdításáért, azaz a törvényszék elhelyezése ellen. Kimondotta az értekezlet, hogy

a közigazgatási szervezetekkel együttesen, valamint külön uton is interveniálni fog Marzescu igazságügyminiszternél

a vármegye legfejlettebb kereskedelmi és jogi centrumának mesterséges tönkretétele ellen. A határozat értelmében az ügyvédi kar a legrövidebb időn belül küldöttséget meneszt a fővárosba, hogy akadályozza meg a szatmári közhivatalok leépítését.

A kormány — ugymond — jóakarattal kíséri figyelemmel a kisebbségi sajtó munkásságát s a maga részéről szintén csak jóakaratot és tárgyilagos igazságot kér. Románia demokratikus állam, amelynek kormánya nem tesz különbséget sem román, sem más kisebbségi újságíró között. Készségesen elismerem, hogy vannak még bizonyos nézeteltérések, illetve sérelmek, amelyeket azonban a legteljesebb jóakarattal orvosolni igyekszünk. Az új államalakulat keretein belül módot és lehetőséget kívánunk nyújtani a kisebbségi sajtónak, hogy sajátos nemzeti kulturájukat művelhessék s a tárgyilagos igazság szószólói lehessenek.

A román sajtó üdvözlése

Mille Constantín, a romániai sajtószindikátus elnöke, arról beszélt, hogy román és más nemzeti-ségi újságírók között nincsen semmi különbség. Az újságíróknak, írjanak bár magyar, vagy német, vagy jiddis nyelven, egyetlen kötelességük van, és pedig a legtisztább demokráciát és a legmegértőbb testvériséget hirdetni. Az idő be fogja hegeszteni azokat a sebeket, amiket a háború és az utóbbi évek eseményei ütöttek a lelkeken.

Costa Foru, aki percekig nem tudott a taps-tól és ünnepléstől szóhoz jutni, meglehangú beszédében fejtette ki, hogy egész pályafutása alatt mindig az igazságos megértés, a szeretet és az emberek kölcsönös megértése vezette. Hogyha azt akarjuk, hogy a népkisebbségek beletörődjenek az ország-határok megváltoztatásába, akkor nekünk, mint az uralkodó nép fiainak, kell a béke olajjával feléjük közeledni. Én ilyen eszközök mellett felétlenül bízom abban, hogy a romániai népkisebbségek lojális és kötelességigó polgárai lesznek Nagyromániának. Örömmel üdvözlöm a népkisebbségi sajtó jelenlévő munkásait és büszke vagyok arra, hogy a körükben tölthetem az ünnepélyes órákat.

Percekig tartó tapsal honorálta a kongresszus a kiváló író beszédét.

Ezután dr. Bota György, a román sajtószindikátus nevében üdvözölte a kongresszust.

Sárkány Gábor temesvári lapszerkesztő, a németnyelvű újságírók nevében tartott megvas beszédet.

Tabéri Géza a cenzura ellen szólalt fel, rámutatva arra az anomáliára, hogy ma is fennáll a cenzura, holott a kormány és hatóságok tisztában vannak a kisebbségi újságok becsületes szándékával. A cenzura tulkapásairól beszél és elmondja, hogy ma már az egész intézmény arra való, hogy egyes funkcionáriusok visszaéléseiről ne lehessen a határszéli megyékben írni.

A cenzura megszüntetésére határozati javaslatot

nyújt be, amit elfogadta. A délutáni ülésen dr. Vilmos javaslatait tárgyalta. A járulékok felelőse hangzottak el. Hosszabb ideig tartott, hogy az új a fizetések összege utálkal emelik fel.

Marót Sándor nagyszámos nyugdíjszervezet. A szervezet értelmében ellenében kölcsönösen rokkantság esetére. A tervezetbe és kimondottá tekintetében a Ezzel a választások eredményével: Elnök P. Kádár Imre, alelnök S. Krenner Miklós, Sárkány Gyula. Titkárok Nagy Kertész László, Erdős Dor. Jegyző Fleischer tiala A. Központi főosztály igazgató Erős Hilf László, Finta István dr., Foris Lajos István, Katona Béla, Giszkalay János, Dar

Az E. Zs. N helyi csoport

(Cluj Kolozsvár, tudósítójától.) Vasárnap délután nagy érdeklődéssel zajlott a Zsidó Nemzeti Szövetség közgyűlése.

Buskovits József teket és felhívja a zsidó értekezletre, hogy a zsidó mozgalom eionista társadalomra szervezve. Glasner Mós gát: a zsidó tartalmas musnak híve.

Dr. Fischer János marosvásárhelyi központi sajtóosztály vezetője referencia volt az elkövetett elvi formák le. De a cél mind az kifejezésre is jut. Utal a konferenciára vaslatokra, amely helyi csoportok megmondása. Ezek közül a legfontosabb megvilágítás központjában az a hogy a helyi szerződött, ennek hátrá

Fel kell támaszkodni, amelyek a zsidó szolgálni. Fel kell kell teremteni a már régen tervezett és zeneegyütletek zene és melódia ben fog élni. Konferenciák szervezettek. Az ifjú péseket a zsidó nek megvalósítás keretén belül leh

A KKL jogát az eddigiéval ugyanolyan mértékben támogatást kaptak sok évig nem fog KKL munkáját megkezdte el. Ez a zsidóknak a zsidóknak beszélt. Revidálta hogy megnyerhető Hajeszd részér

A helyi csoportok között kiváló munkát

Dr. Erdélyi elbádosat és felhívja a helyi csoportokat, hogy adjon el, akik között részvevők

Dr. Schönbauer hogy a Paleszt

Ócskából új ruhája lesz, ha Gzinknél festet, tisztított.

Bro

nyújt be, amit elfogadtak.

A déltáni ülésen dr. Foris Lajos és dr. Eröss Vilmos javaslatait tárgyalták. Hevesebb felszólalások a járulékok felemeléséről szóló indítványnál hangzottak el. Hosszabb vita után a kongresszus úgy döntött, hogy az illetékeket progresszív alapon, a fizetések összege után fizetendő tizenöt százalékkal emelik fel.

Márót Sándor nagyváradi újságíró egy gazdasági nyugdíjszervezet programját terjesztette elő. A szervezet értelmében bizonyos összeg befizetése ellenében kölcsönösen biztosítják egymást halál és rokkantság esetére. A közgyűlés elvben hozzájárult a tervhez és himondotta, hogy gyakorlati keresztülvitel tekintetében az új vezetőséget bízva meg. Elnök Pál Árpád, ügyvezető alelnök Kádár Imre, alelnök Szász Endre, Peredy György, Kremer Miklós, Sárkány Gábor. Főtárhár Walter Gyula. Titkárok Nagy György és Kubán Endre, Kertész László, Erdős István. Főjegyző Kacsó Sándor. Jegyző Fleischer Sándor, Jámbor Ferenc, Kosztiala A. Központi főpénztáros Halász József. Gazdasági igazgató Erös Vilmos. Ellenőrök Szabó Imre, Hif László, Finta Zoltán. Elnöki tanács Sulyok István dr., Foris Lajos dr., Nyirő József, Zsóni István, Katona Béla, Nagy Lajos, Tabéry Géza, Giszkalay János, Darvas Simon.

Az E. Zs. N. Sz. kolozsvári helyicsoportjának közgyűlése

(Cluj-Kolozsvár, december 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap délelőtt a kolozsvári zsidóság nagy érdeklődése mellett zajlott le a Zsidó Nemzeti Szövetség helyi csoportjának közgyűlése.

Boskovits József elnök üdvözli a megjelenteket és felhívja a figyelmüket arra a régen érzett hiányra, hogy Kolozsvárt, az országos cionista mozgalom gyújtópontjában, a helyi cionista társadalom van legkevésbé megszerelve. Glasner Móse tanítványának vallja magát: a zsidó tartalmu, mindig aktív cionizmusnak híve.

Dr. Fischer József visszaillesztást vet a marosvásárhelyi konferencia munkájára és annak nagyjelentőségű határozataira. Ez a konferencia volt az első, amely a pártalakulásban kifejezett elvi formák harcának jegyében folyt le. De a cél mindenki előtt egységes volt és ez kifejezésre is jut a hozott határozatokban. Utal a konferencián elfogadott szervezeti javaslatokra, amely részletesen meghatározza a helyi csoportok munkájának körét és irányát. Ezek közül a legfontosabbakat kívánja néhány szóval megvilágítani. Kolozsvárt, a Szövetség körpontjában az a különleges helyzet áll fenn, hogy a helyi szervezet egyáltalán nem működött, ennek hátrányai kézenfekvők.

Fel kell támasztani mindazon intézményeket, amelyek a zsidó nemzeti kultúrát hivatják szolgálni. Fel kell élesíteni a Jehudiot, meg kell teremteni a zsidó dal és zene ápolására a már régen tervezett Hazzamir és Hakkinnór dal- és zeneegyesületeket. Ezek nélkül az igazán zsidó zene és melódia már csak az egyházi énekekben fog élni. Kívánatosnak tartja, hogy a jövő konferencián országos zsidó dalverseny rendeztessek. Az ifjúság már megtette az első lépéseket a zsidó dal és zene felélesztésére, ennek megvalósítása azonban csak a helyicsoporthoz tartozó keretben belül lehetséges.

A KKL joggal várhat tőlünk, erdélyiektől az eddignél nagyobb teljessémmenyt, mert Erdély zsidói a Nemzeti alaptól már olyan anyagi támogatást kaptak, melynek értékét mi még sok évig nem fogjuk tudni visszafizetni. A KKL munkáját eddig nagyrészt az ifjúság végezte el. Ezen árt tehát nekünk is részt kell vennünk. Ezen Keren Hajjeszód feladatairól beszél. Rovid áttekintés kell a saját jegyzéseinket, hogy megnyerhesünk másokat is a Keren Hajjeszód részére.

A helyi csoportot munkára buzdítja és szívesen kíván működéséhez. Dr. Erdélyi David köszöni Dr. Fischer előadását és felhívja a jelenlevőket, hogy a helyi csoportban választott tisztséget csak az adjon el, akinek idje és kedve van a munkában részt venni. Dr. Schönberger Menasse fontosnak találja, hogy a Palesztinapropaganda h. á. sz. sz. le-

gyünk. Mordjuk meg az embereknek, hogy a tejjel-mézzel folyó Kánaán még nincs meg, de meg kell, mert meg lehet teremteni. Mindenki tudja meg, hogy ott mi vár reá s arra már itt lelkiileg és fizikailag készüljön elő.

Weinberger Nándor főtárhár a helyicsoporthoz szervezésének eddigi munkálatait. Majd megejtik a választásokat. A választások eredménye a következő: Elnök: Boskovits József, alelnökök: Ausländer Lajos, dr. Erdélyi Dávid, politikai referens: dr. Schönberger Menasse, szervezeti referens: Löwinger Jakab, Keren Kajemet referens: Hochmann Jakab, Keren Hajjeszód referens: Lebovits Gyula, kulturügyi referens: dr. Blank Illés, ifjúsági referens: Biró Andor, Palesztinabizottsági referens: Gyárfás Dársó, gazdasági ügyek referense: dr. Goldner Mihály, pénzügyi ügyek referense: Bartha Ferenc, ellenőrök: Eisenstädter Fülöp, dr. Erz-

mann Béla. Ezekenkivül tagja a vezetőségnek a Kolozsvár területén működő cionista alakulatok delegált két-két tagja.

A választmány tagjai a következők: Az eddigi felsorolt tisztikar és Fischer Lipót, Czódik Jenő, Klein Miksa, Nasch Lázár, Szabó Imre, dr. Wertheimer Manó, dr. Weisz Jenő, dr. Halász Pál, Sole Simon, dr. Neumann Vilmos, Török Mór, Geruler Ignác, Kappel Izsák, Grünwald Géza, László Jenő, Gutfried Adolf, Szabó Jenő, Léb Jenő, Léb Miksa, dr. Fenichel József, ifj. Léb Samu, Boskovits Ignác, Rosenfeld Armin, dr. Fischer Samu, Hajnal Izidor, Klinger József, Kertész Márton, Ausländer Rudolf, Rosenthal Gyula, Segall Béla, dr. Marton Ernő, Nosziu Mór, dr. Krémer Armin, Weinberger Nándor, dr. Hamburg József, dr. Kohn Hillel, Winkler Jauka, dr. Fischer Tivadarné, dr. Kertész Jenő, Rózsa Mór.

Újra felemelték huszszázalékkal a földgáz árát

(Cluj-Kolozsvár, december 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A tarifamelés zuhatagában a kormány most újabb s ezuttal végzetes árdragítási kampánnyal igyekszik végleg lehetetlenné tenni az erdélyi ipari termelést. A hivatalos lap mai száma a földgázárak újabb felemeléséről szóló rendeletet közli, ami annál is inkább meglepetésszerűleg érinti az erdélyi ipari köröket, mert a kommercializált földgázárasság november 27-én tartott ülésén még nem volt szó az újabb áremelésről. Az ülés után három nappal pedig a minisztertanács határozta el a földgázárak emelését. Érdekes, hogy a rendelet a tordai cementgyár és nitrogéngyár részére meghagyta a régi egyetemes árakat, így tehát az újabb tarifamelés főleg a vasipari üzemeket sújja. Ezeket a gyárakat ezenfelül még az a körülmény is sújja, hogy az állam velük fizettei meg a vezetékekben előálló gáz árát. Egyik gyáresi vasgyár

október havi földgázszámláján tizennyolcszázalékkal szerepel a vezetékbeli gázvesztés, melyet természetesen a gyárral fizetettnek meg.

A termelést természetesen erősen megdrágítja ez az újabb áremelés, melyet valószínűleg a fogyasztó közönségre fognak áthárítani. A kormány ezzel az intézkedésével a kommercializált földgázárasságnak akart szíveséget tenni, hogy elhárítsa felőle az egységáremelés vádját.

Jellemző különben, hogy az egységáremeléssel egyidejűleg a tordai földgázigazgatóság a vasgyárak igazgatóságát arra szólította fel: szüntesse be a nappali munkát, mert a gáznyomás rendkívül alacsony. A gáz árát tehát emelik, annak a gáznak árát, mely hovatovább nem lesz, mert a kormány a gázvezetékek javítására egy banit sem áldoz, csak a horribilis jövedelmeket vágja zsebre.

Chamberlain találkozni fog Csicsserinnel

(London, december 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Chamberlain angol külügyminiszter rövidesen szabadságra megy. Szabadságát Olaszországban szándékozik eltölteni. Az angol külügyminiszter Olaszországba való utazásával kapcsolatban az „Observaire” című lap rámutat arra, hogy Csicsserin orosz külügyi népbiztos ezidőszereint a rivierán tartózkodik. A lap messzebb menő kombinációkat is fűz Chamberlain utazásához s annak a nézetének ad kifejezést, hogy a két államférfi találkozni fog Olaszföldön s itt fogják megtárgyalni az orosz-angol közeledés lehetőségét.

A magyarországi zsidóság tiltakozik az Erger-Berger éneklése ellen

A budapesti törvényszék ítéletileg alapította meg, hogy az Erger-Berger éneklése becületsértés

(Budapest, december 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A budapesti törvényszék előtt november 23-án lefolytatott nemzetgyalazási és a hadsereg sereimére elkövetett becsületsértési per kapcsán az „Erger Berger” gúnydal kérdése újólag aktualitást nyert. A törvényszéki tárgyaláson Horváth Ferenc főhadnagy felfogásával szemben Publik Ernő dr. tanácselnök megállapította, hogy „a zsidó épp olyan magyar és épp úgy vértett a hazáért mint más, tehát nem szabad őket sértetgni”. A felmentő ítélet indoklása is megállapította, hogy az Erger-Berger éneklése becsületsértés.

Csáky Károly gróf honvédelmi miniszter pedig egyik budapesti lapban kijelentette, hogy máfel egy évvel ezelőtt a leghatározottabban megtiltotta, hogy a katonák az Erger Berger nótát nyilvánosan énekeljék s így a katonáknak semmi körülmények között sem szabad nyilvános helyen az Erger Bergert énekelniük.

Most az Országos Izraelita Iroda Mezei Ferenc dr. ügyvezető elnök aláírásával november hó 28-án 49 687. szám alatt memorandumot intézett Csáky Károly gróf honvédelmi miniszterhez, amelyben kéri, hogy „az Erger-Berger kezdetű és a zsidó vallásu magyar állampolgárok becsületsértését sértő egyéb, hasonló gúnydaloknak akár egyenként, akár csoportos, akár szolgálatban, akár szolgálaton kívül való előklésé büntetés terhe alatt tiltsa el”.

Az érdekes memorandum többek közt ezeket tartalmazza:

— Mely megütközést kelt az, ha egyenruhát viselő katonák énekelik az Erger-Bergert, mert azt a hamis látszatot keltik, hogy ezt felsőbb hatóságok tolerálják; hogy a zsidóság védtelen és hogy a

katonaság is, amely a nemzeti ideálok megvalósítása mellett a polgárság oltalmára van hivatva, az állampolgárok egy részének becsületsértésén szabadon tiporhat.

— A magyar zsidóság nem adott okot arra, hogy vele szemben a honvédelem ellenséges, vagy bántó érzelmeket tápláljon. A háboruban több mint 10.000 zsidó vallásu magyar katona halt hősi halált.

— Am itt nem is rokonzenéről, vagy ellenzenéről van szó, hanem alaptörvényileg biztosított jogok súlyos séremléről, az állampolgárok egyrésze becsületsértésének védelméről.

Ugy politikai, mint társadalmi körökben érdeklődéssel várják a memorandum sorsának elintézését. Biztosra veszik, hogy Csáky Károly gróf honvédelmi miniszter véglegesen érvényt szerez gyakorlatilag is más élelvel ezelőtt kiadott readeleteknek.

Kar minden kísérlet, mert

BLATT

harisnyái a legjobbak

* Brassóban hirdetések, előfizetések felvétel és reklamációkat elintéző az Uj Kelet brassói képviselője, az Elekes Hirlapiroda Str. Portii 32.

Breuer Un divat és kalapkülönlegességek üzlete, Cluj, Piata Unirei 8. férfi és női keztyük nagy választékban.

A druzok meg akarják támadni Damaszkuszt

Kétezer fölkelő várja Jouvenel kormányzó odaérkezését. Cáfollják a franciákkal megindult béketárgyalásokat

(London, december 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Jouvenel, az új ezirai főmegbízott, Damaszkuszba való elindulása alkalmával a Damaszkusz város közelében tartózkodó felkelők bejelentették, hogy amíg a főmegbízott a városba érkezik, azonnal meg fogják támadni a várost. A város közelében kétezer felfegyverezett druz tartózkodik, akiknek minden valószínűség szerint az a szándékuk, hogy a várost megtámadják.

Jouvenel kormányzó Beirutban szállott partra. Fogadtatására megjelentek a város katonai és polgári hatóságai. Az üdvözlések után Jouvenel a kormányzósági palotába hajtatott. Rendzavarás nem történt. Az új kormányzó állítólagos béketárgyalásaival kapcsolatban a druzok vezére kijelentette, hogy ő erre senkinek megbízást nem adott.

A druzok békehajlandóságát cáfolja az a koncentrált támadás is, amelyet most indítottak meg a Hauran-hegységben, az Ezra—Kibat—Gazela vasútvonal mentén. Finza községet, amely a Hed

zsasz-vonal mentén van, a felkelők megszállták. A lako-ág nagyrésze csatlakozott a druzokhoz és a franciáktól kapott fegyverekkel megtámadták a francia előőrskéket. Retorzióképpen a franciák ágyuzni kezdték a falut. Tizegyenyle polgár és három druz katona meghalt.

Megszállták a felkelők a Hedzsász-vonal egy másik állomását is, a Transzjordánia és Szíria határán levő Noa községet. Napokig tartó elkeseredett harcok folytak a falu birtokáért, mert ez a fontos stratégiai pont főszerepet játszik a francia ellenoffenzívában. Hasonlóképpen heves küzdelmek színhelye volt Róbaya község, a Hermon nyugati részében. A druzok itt súlyos veszteségekkel visszavonulni kényeszerültek.

Damaszkuszban az új megerősítések ideiglenesen helyreállították a rendet és a franciáknak sikerült szabaddá tenniük a Beirut—Homs—Palmyra közötti országutat is. Minde mellett a helyzet kritikus, mert tartani lehet a város újabb bombázásától.

Stern képviselő a zsidóság számára is követeli a kisebbségi jogokat

A kamara mai ülésén Stern dr. az E. Z. N. Sz. manifesztumának szellemében követelte az lakótörvény módosítását. Morarescut őjleltszötték a parlamentben

(Bucuresti-Bukarest, december 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara mai ülésének szenzációsámba menő eseménye volt dr. Stern Adolf zsidó képviselő beszéde. Dr. Stern Adolf, aki a zsidó kisebbségi programnak legmarkánsabb képviselője, lendületes beszédben szólott sikra a zsidóság iskoláinak érdekében. A beszéd, amelynek egyes kitételei elvi deklaráció számba veendő, korszakos esemény a romániai politikai életben. A kamara ülésének részletes lefolyásáról bukaresti tudósítónknak alábbi távirata számol be:

A kamara mai ülésén a pénzügyminiszter felel Jorja interpellációjára a párisi és római román iskolák szubvenciója ügyében. Hangsúlyozza, hogy a közoktatásügyi miniszternek azt az utasítást adta, hogy speciális alapokból megadhatja a szubvenciókat.

Ezután áttérnek a napirendre. Jianu dr. folytatja beszédét, amelyet a múlt ülésen, az ország közegészségi helyzetéről mondott. Attér ezután az iskolaproblémára és hangsúlyozza, hogy kellő állami támogatás nélkül az iskolák nem felelhetnek meg hivatásuknak. A gimnáziumok száma nem kielégítő. Beszédét azzal fejezi be, hogy kéri a kormányt, hogy ugy az iskolák részére, valamint a kórházaknak adják meg a működésükhöz szükséges összeget.

Ezután a romániai zsidóság ősz bajnoka, dr. Stern Adolf képviselő emelkedett szólásra. Stern

Adolf beszédének elején külön is hangsúlyozta, hogy az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség nevében is beszélt és beszéde az egész ország népi alapon álló zsidóságának kívánságát tükrözteti vissza.

— A romániai zsidóság nagyrésze — mondotta Stern doktor — nemzeti kisebbségi alapon áll. Különbösen a kormány eddig is számos rendeletben etnikai kisebbségnek ismerte el a zsidóságot.

Stern Adolf doktor ezután lendületes és nagyhatású szavakkal mutatott rá a zsidó reneszansz mozgalomra, amely az egész világ zsidóságát a népi újjászületés útja felé tereli.

— A kisebbségek védelmére szóló törvények és békeszerződések reánk is vonatkoznak, — mondotta Stern doktor.

Ezután felsorolta a zsidó iskolákötveteléseket az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség memorandumának jóhiszemű szellemében. Különbösen a tanítóképzők és a héber nyelv kérdését hangsúlyozta ki.

Az ülés folytatása során Jianu a Morarescuperről megemlíti, hogy a hadnagy csak a kötelességét teljesítette a határon és elejét vette annak, hogy a szorjetelek propagandát üzhessenek nálunk az országban. Beszédét e szavakkal fejezte be: Eljen Morarescu! A liberális többség szintén éljenezett.

Románia és Magyarország között megindultak a kereskedelmi tárgyalások

Budapest, december 7. Január elején kezdetüket veszik a kereskedelmi szerződési tárgyalások Magyarország és Románia között. Ugyanakkor indulnak meg a tárgyalások Jugoszlávia és Magyarország között is. A Romániával folytatott tárgyalásokon legfontosabb kérdés a petróleum kérdése lesz, amelyet eddig Lengyelországból szerzett be a magyar piac. A magyar tárgyalófelek szerint, ha sikerül Romániával is a legtöbb kedvezmény alapján kereskedelmi szerződést kötni, a román petróleumtermékek igen jó piacot találhatnak Magyarországon, a mai petróleum lényegesen olcsóbbadásához vezetne a magyar fogyasztó piacon.

December 1 én megnyílt
Albert Sámuelné vezetése alatt

ÉTTEREM
a Luther-sörözőkban, Széchenyi tér 18.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és magyar nyelvű napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
Feljelő szerkesztő Dr. Marton Ernő
Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 880 lei.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a letelelt megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Kedd
5686. Kiszlev 22.
1925. dec. 8.

— A Palesztinahivatal közleményei. 1. Értésítjük a legutóbbi transzporttal eltávozottak hozzátartozóit, hogy a transzport átszállás nélkül szerencsésen megérkezett csütörtök délután 1 órakor Konstanzába. Konstanzában szállodában helyeztették el. Pénteken nagy vihar dult Konstanzában, mely elszakította a „Dacia” hajó horgonyköteleit s minthogy a vihar egész nap dühöngött, lehetetlen volt ismét parthoz rögzíteni. A kivándorlók szállodáikban maradtak egészen szombat délutánig, az est beálltaig, amikor is mindnyájukat szerencsésen behajóztuk. A kivándorlók nem a 2200 lejjes priccsefkövőhelyekkel rendelkező fedélközben utaztak, mivel azt a Palesztinahivatal főitkára egészségtelennek találta, hanem a 3100 lejjes, külön, matrácokkal és ruganyokkal rendelkező ágyakban. Es pedig az összes erdélyi leányok és asszonyok egy külön kabinban s az összes erdélyi férfiak két külön kabinban. Az elinduláskor a tenger már teljesen csendes volt s az egész hajóban kellemes meleg uralkodott. Mindazon hírek, melyek a Fekete tengeri hajóközlekedés szüneteléséről szóltak, légből kapottak. 2. Legközelebbi hajóindulás december hó 18 án lesz Konstanzából és ezentúl minden második hét péntekén lesz hajóindulás. 3. A transzport a december 18 i hajóhoz december 16-án indul délelőtt 11 órakor a kolozvári pályaudvarról. E transzporttal csak azok mehetnek, akiknek már vízum ígértetett. 4. Ismételten figyelmeztetünk minden Palesztinába menni szándékozót, hogy addig utlevélét ne készíttesse el, míg erre az Országreszri Közp. Palesztinahivataltól közvetlenül, vagy a Palesztinabizottság útján fől-szólítást nem kap. 5. Berger Helén ippi lakos, továbbá Rozenfeld Helén porcsalmi (jud. Satu-mare) utleveleik vizumozva vannak, ha dec. 18-án nem indulnak, utleveleik érvényüket veszítik. Azonnal jelentkezzenek a Palesztinahivatalban.

— A tanítóképzőt végzett diákok nem mennek Beszarábiába tanítani. Bukarestből jelentik: A tanítóképzőt végzett diákok egy küldöttsége jelent meg ma Anghelescu közoktatásügyi miniszternél és kérték tanítói kinevezésüket. A miniszter valamennyiüket Beszarábiába akarja küldeni, amiért en block visszadták kinevezésüket.

— Hadmentességet kapnak a tanítóképző növendékek. Bukarestből jelentik: A hadgy-minisztérium értesítette a közoktatásügyi minisztériumot, hogy a tanítóképző növendékek részére erre az évre is megadják a katonai szolgálat alól való felmentést.

— Kisebbségi alelnököket választanak a nagyváradi iparkamaránál. Nagyváradról jelentik: Mosoiu miniszter tegnap Nagyváradra érkezett. Ma délelőtt magához kérte a kereskedelmi kamarának lemondott tagjait és közölte velük, hogy a kamara belső életében meg akar szüntetni minden surlódást és teljes mértékben helyre akarja állítani a békét. Ennek érdekében fontosnak tartja, hogy a kamara két alelnöke kisebbségi legyen. Az értekezlet után a kamara kisebbségi tagjai gyűlésre jöttek össze s elhatározták, hogy egyik alelnökül dr. Popper Akost, másik alelnökül pedig Mónus Sándort jelölik. A gyűlés határozatából kifolyólag összehívták a gyűlést. Miután Mosoiu tábornok tásáról a kamarában közösen Cséfalvay közgyűlés kisel hogy a közgyűlés, amelyen két alelnöket.

lyólag összehívták a gyűlést. Miután Mosoiu tábornok tásáról a kamarában közösen Cséfalvay közgyűlés kisel hogy a közgyűlés, amelyen két alelnöket.

* A „Metroden este Fritz, kara hangverseny

* Hercules vevőközönységét, h ismert baby-árúk kötöttárúkkal, har bok és mindenféle azokat felfűzőn 12. sz. alatti tük

— Ujra Sve alakítással. Pr sasági elnök, miu sérlete caádot mo fogja megbizni ko

— Boszori népe. Párisból j nyomán Páris ren temált anya hátt Etienben, Páris egyébről sem beaz Ester munkássz lemészárolta, huru pedig a pincében toltak a detektiv rendőrségi autó u előtt és hat detab mende-monda ez temült anya nem hollétéről, majd r zalmas bűnét. Mi szerelmes volt egy miatt nem volt b ben tényleg meg gyerek csontjait. A berek népitéletet kányan nevezék nek el a bestiál nagy nehézségek részére megment részletei izgalomba

* Értesítés sára hozom, hogy letemet gyári ár elárusítás azonban n. é. közönységét lását. M. Róza B

— Hogyan dr. Luput. Buk nap névpapja alk vezetősége és szer melegan ünnepele két óráig matine szerepelt. Az elő ünnepelelt dr. L ajándékot adtak a Bratianu Jonel fé párti sarló tizenk egy párnát, mely Vintila képével. bronzpatkányt is

* A „Noar” szépirodalmi és zsidó közönység gyönyörű kiállit legszebb formában meg. Tartalma a kielégíti. A „Noar és csakis zsidó fo szerű olvasmányú előfizetési ára 2 egyes szám ára 2 „Redactia si An Ferdinand 48. R hat a „Noar”.

— Budapest lenc órákor ke Budapestről jelen

Nagy harisnyavásár
melyen leszállított árákkal

Kötött harisnya, minden színben.....	Lei 25
Flohr harisnya, minden színben.....	Lei 53
Muszlin harisnya, divatszínben.....	Lei 69
Cérna muszlin, minden színben.....	Lei 98
Selyemfátyol harisya, minden színben, Lei	125

BLATT -- Főtér 13. szám
Divatkeztükben és kötöttárúknban óriási választék.

Hallo 8-77 Unio gőzmosó! Kérem, küldjék lakásomra azonnal gyűjtőautójukat és szállítsák el a tisztítandó ruhaneműt. **Hallo 8-77**

Videk

lyólag összehívták a kereskedelmi kamara közgyűlését. Miután azonban úgy látszik, hogy Mosoiu tábornok elfelejtette a gyűlés megtartásáról a kamara román tagjait értesíteni, — s ő közben Cséfara ment ki vadászatra — a közgyűlés kisebbségi tagjai úgy határoztak, hogy a közgyűlés megtartását szerdára halasztják, amelyen meg fogják választani a kamara két alelnökét.

* A „Metropol“ kávéházban ma és minden este Fritz, Toll és Mirutz szimfonikus zenekara hangversenyez.

* Hercules Babyház ezúton értesíti a n. é. vevőközönséget, hogy raktárát a már eddig is közismert baby-árúkon kívül: női, férfi és gyermek kötöttárukkal, harisnyával, szalag, csipke, divatgombok és mindenféle rövidáruval dusan felszerelte és azokat feltűnően olcsón árusítja a Wesselényi M.-a 12. sz. alatti üzletében.

— Ujra Svehlát bízzák meg kormányalakítással. Prágából jelentik: Masaryk köztársasági elnök, miután Sramek kormányalakítási kísérlete csődöt mondott, ma valószínűleg Svehlát fogja megbízni kormányalakítással.

— Boszorkányégetést követel Páris népe. Párisból jelentik: Egy külvárosi pletyka nyomán Páris rendőrsége és detektívjei egy elvetemült anya hátrabongató rémtettére jöttek rá. Saint-Etienneben, Páris egyik külvárosában napok óta egyébről sem beszéltek, mint arról, hogy Pipine Ester munkásszony három kislányát és kislát lelényarolta, huzukat a kutyáknak adta, csontjaikat pedig a pincében ásta el. A mende-mondák eljutottak a detektívek fülébe. Tegnap este a zöld rendőrségi autó megállott a Pipine asszony háza előtt és hat detektív szállt ki belőle. A külvárosi mende-monda ezúttal igaznak bizonyult. Az évetemült anya nem tudott számot adni gyermekei hollétéről, majd rövid vallatás után beismerte borzalmas bűnét. Minden védekezése az volt, hogy szerelmese volt egy legénynek, aki azonban gyermekei miatt nem volt hajlandó együttélni vele. A pincében tényleg meg is találták a négy ártatlan kisgyerek csontjait. A környéktől összesereglett emberek népitéletet akartak tartani felette, boszorkányoknak nevezték és követelték, hogy azonnal égessék el a bestiál's anyát. A detektíveknek csak nagy nehézségek árán sikerült az igazságszolgáltatás részére megmenteniök. A pártatlanul álló rémtett részletei igazolomban tarják egész Franciaországot.

* Értésítés A n. é. közönség szíves tudomására hozom, hogy tulhalmozott nagy szappankészletemet gyári áron alól forgalomba hozom. Ezen elárusítás azonban december 10-ig tart. Kérem a n. é. közönséget ezen kedvező alkalom kihasználását. M. Rózsa Royal-drogéria Cluj, Főtér.

— Hogyan ünnepelte a parasztpárt dr. Luput. Bukarestből jelentik: Dr. Luput tegnap névnapi alkalmából (Nicolae) a parasztpárt vezetősége és személyes hívei a Teatrul Centralban melegen ünnepelte. Délelőtt félhízenegyől délután két óráig matine volt, melyen több ismert színész szerepelt. Az előadás után negyvenöt beszédben ünnepelték dr. Luput és egyidejűleg nagyon sok ajándékot adtak át. Így többek között kapott egy Bratiannu Jonel fejét bronzból, melyet a parasztpárti sarió tizenkettőbe szellett. Ezenkívül kapott egy párnát, melyre patkány volt festve Bratiannu Vintila képével. Ugyancsak Bratiannuék at ábrázoló bronzpatkányt is kapott.

* A „Noár“ az erdélyi zsidó ifjuság társadalmi, szépirodalmi és művészeti folyóirata, az erdélyi zsidó közönség legolvasottabb lapja. A „Noár“ gyönyörű kiállításban, művészi illusztrációkkal, a legszebb formában 24 oldal terjedelemben jelenik meg. Tartalma a legmagasabb irodalmi igényeket is kielégíti. A „Noár“, amely 100 százalékban zsidó és csakis zsidó folyóirat, mindenké számára nagy-szerű olvasmányul és szórakozásul szolgál. A „Noár“ előfizetési ára egy évre 200 lej, félévre 110 lej, egyes szám ára 20 lej. A „Noár“ megrendelhető „Redactia si Administratia Noar, Cluj Calca Reg. Ferdinand 48. Egyetlen zsidó házból sem hiányozhat a „Noar“.

— Budapesten a nagy hideg miatt kilenc órákor kezdik az iskolai előadásokat. Budapestről jelentik: A városban olyan erős hideg

Ussischkint nagy ünnepséggel fogadta a budapesti zsidóság

Kétszáz főnyi küldöttség várta a pályaudvaron

Távirati jelentéseink alapján már beszámoltunk Menachem Ussischkin Budapestre való érkezéséről. Alább közöljük az Uj Kelet kiküldött munkatársának színes beszámolóját az ősz cionista-vezér budapesti fogadtatásáról.

(Budapest, december 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Budapest zsidóságának nagy vendége van: Ussischkin, a Keren Kajemet Lőjiszráál európai útja során meglátogatta a magyar fővárost, melynek zsidósága eddig csak igen kevés érdeklődést mutatott az egyetemes zsidóság problémái iránt. Ennek a helyzetnek megváltozását jelenti az a nagy ünnepelés, melyben az ősz zsidó vezér, dr. Ussischkin budapesti látogatása útján részeseült.

Hiába volt az „Egyenlőség“ minden agítá-lása, hiába hívta fel Szabolcsi Lajos a budapesti sajtót, hogy halgassa el Ussischkin budapesti látogatását, mert ez „hazafias“ kötelessége, olyan érdeklődés fogadta Ussischkint, amelyre kevés példája volt a budapesti zsidóságnak. A lapok hatalmas cikkeiben számolnak be Ussischkinről s két lapon — a „Szózat“ on és az „Egyenlőség“ en kívül — mind-egyik elküldötte munkatársát és megszólaltatta a kolonizáció vezetőjét.

Ussischkin december hó 3-án délben érkezett meg Budapestre. A keleti pályaudvaron a budapesti zsidóság kétszáz főnyi küldöttsége fogadta, élén az ősi Strauss professzorral és dr. Osztern Lipóttal, a cionisták vezérével. Nagy küldöttséggel vonultak fel a mizrachisták is. A makka beanusok és Avivák répes küldöttségéhez a Ceira és Csairót Mizrachit is csatlakozott.

A budapesti keleti pályaudvar valóban érdekes képet nyújtott. Tele kék fehér szalagos

van, hogy szerdától kezdve az iskolákat csak reggel kilenc órákor fogják nyitni. Az európai hídag, beleértve Oroszországot is, eddig Münchenben érte el a legmélyebb pontját, ahol tegnap 29 fokra süllyedt a hőmérséklet.

— Egy néger cukorkereskedő százezer dollárt hagyott a gyermekekre. Newyorkból jelentik: John W. Underbill négernek cukorküzlete volt Mays-Langingban. New Jersey államban. Szerény és takarékos ember volt az öreg néger, akit szerettek a gyerekek és szorgalmasan vitték hozzá a pennyeket, amiket megtakarítottak. Az üzlet jól ment s a néger idővel meggazdagodott és most, hogy meghalt, tekintélyes vagyonot hagyott hátra. A kis városban nagy meglepetést keltett, hogy amikor felbontották a néger végrendeletét, kiderült, hogy százezer dollár gyermekjóléti intézményekre hagyott. „Azt akarom, — írta végrendeletében — hogy a gyermekek is élvezzék vagyonomat, melyet nekik is köszönhetnek“.

— Halottnak tették magukat, hogy Amerikába jussanak. San-Franciskóból jelentik: A honolulni bevándorlási hatóságok egy személygözös hajójúrában tizenegy kínait találtak, akik holtan tették magukat. Mindegyikük külön koporsóban feküdt, közelükben élelmiszerekkel és csomagjakkal. A kínaitak, ugyisintén a hajó személyzetének néhány emberét letartóztaták. A hatóságok azt hiszik, hogy nagyszabású összejátszásról van szó és ilyen módon akartak a Keletről idegeneket becsempészni San-Franciskóba.

* Alkalmas karácsonyi ajándékok nagy tömege f. hó 15-ikétől kezdődőleg a Rózsa M. Royal-drogériában vételkényszer nélkül lesz kiállítva olcsó árban.

— A Banca Nationala igazgatója a kolozsvári kamara igazgatótanácsában. A kereskedelmi miniszter George Jonescut, a Banca Nationala kolozsvári fiókjának vezetőjét, a kolozsvári kereskedelmi és ipariskamara ügyvezető igazgató tanácsába delegálta.

* Purgó csak eredeti dobozban valódi. 2

emberekkel s az üvegtető még felfokozza a „Hedad és a Jáchi!“ — kiáltásokat. Nagyszerű, spontán megnyilatkozása volt ez annak az új zsidó szellemnek, mely egyre nagyobb tért hódít már Budapesten s amely nem takarja többé szégyenlősen zsidóságát. S a megbuvók is csodálkozva látták: nem dől össze a keleti pályaudvar és nem szaladnak össze a népek, ha a zsidók, zsidómódra fogadják a zsidóság vezérét.

Csütörtökön este a „Titen Emesz“ hatalmas termében társasvacsora volt, melyen mintegy háromszázan vettek részt. A felszólalók sorát Strauss professzor nyitotta meg.

Káhmán Niszon dr. kemény önvalomást tett arról a lanyhaságról, mellyel a cionisták sem teljesítik Budapestten kötelességüket.

Osztern Lipót a meginduló munka szép kilátásait fejtegette.

Ussischkin másfélórás előadásában azzal a speciális helyzettel foglalkozott, mely a magyar zsidóságot annyira elválasztja többi testvéreitől. Egy jelenséget lát itt, melynek okait kell kikeresni, hogy orvosolni lehessen a bajt.

— A magyarországi zsidóság olyan — mondotta — mint mikor valaki egy előkelő társaságban elegánsan felöltözve jelenik meg, de nincs rajta ing. A magyarországi zsidóság felvette az új ruhát, de alatta már nincs meg az ing: a régi tradíciókhoz való ragaszkodás, az együvé tartozás.

A társasvacsora felszólalóinak sorát Székely Béla zárta be, aki a praktikus munka jelentőségéről beszélt.

Ussischkin tiszteletére péntek délután Székely Ferenc egy teát adott, melyen a magyar zsidóság vezetői jelentek meg.

Az agg vezér Budapestről Jugoszláviába utazott, ahonnan európai turnéja befejezésül Erdélyt látogatja meg.

— A zsidó árvagondozó táncestélye a New Yorkban. A kolozsvári zsidó árvagondozó szombaton este tartotta meg a New-Yorkban ezévi műsoros táncestélyét. A kitünően megrendezett estély úgy anyagilag, mint erkölcsileg a legszébben sikerült. A műsor után hajnalig tartó tánc következett, mindvégig a legjobb hangulatban. Az estéről szóló részletes tudósításunkat a holnapi számunkban közöljük.

— Beförté egy üzlet kirakatát, hogy a fogházba kerülhessen. Pozsonyból jelentik: Tegnap este nyoc órákor nagy üvegsörömpölésre lettek figyelmeztetve a Masaryk tér és Daak-utca sarkán járókelők. Egy garázda c. avargókülsejű férfi botjával betörté a Waldmann-féle kalaposüzlet kirakatát. A garázda embert, akitől kiderült, hogy Koller Rozsó 51 éves csavargóval azonos, a rendőrség nyomában letartóztatta. Koller ma délelőtt bevallotta a rendőrségen, hogy csak azért törté be a kirakatot, mert nincs se lakása, se keresete és télire meleg szállásba — a fogházba akar jutni. Kívánsága teljesülni fog.

— Egy csehszlovák kapitány rejtélyes halála Magyarországon. Magyaróváron a napokban hirtelen meghalt Lauschmann János, a zsolnai határrendőrség volt kapitánya, egy kassai ujságíró öccse. Lauschmann halála Magyaróváron igen gyanus körülmények közt történt: a kapitány vadászatra indult és csak hosszas keresés után akadtak rá az erdőben átlőtt koponyával. A hatóságok most az eset kiderítésével foglalkoznak, hogy megállapíthassák, vajjon öngyilkosság, vagy gyilkosság esete forog-e fenn. A kapitány több fenyegető levelet kapott a kommunistáktól és azt hiszik, hogy ezek bosszúból ölték meg. Özvegye és öt árva maradt a kapitány után.

* Bárdos Jenő az „Au Bon Gout“ cég volt főnöke, az „Au Printemps“ női divatruházában (Unió u. 11.) árusít az i. t. vevőközönségének.

* Biztosítsuk életünket és vagyónunkat a Franco-Romana Ált. Biztosító Rt.-nél. Képviselet az ország minden helységében.

Videkiek figyelmébe!
ארטה כשרה

A következő vendéglői kócserságát a nagyvárad ort b. rabbiság garantálja:

őzv. Grósz Adolfné, Zöldfa-u. 10.
 Árnzel utóda Stern Sámuel, Nagypiac-tér 7.
 Katzender Eliás, Kossuth-u. 7.
O R A D E A - M A R E

KÖZGAZDASÁG

Ez év végéig minden adóhátralékot behajtának

Januárban kell beadni az új adóbevallásokat. Nem helyezik el Dumitru pénzügyi adminisztrátort

(Cluj-Kolozsvár, december 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Közöltük, hogy a Kereskedő Tanács delegációt menesztett Dumitru kolozsvári pénzügyi adminisztrátorhoz azzal a kéréssel, hogy az adóhátralékok törlesztésénél fogadja el a kereskedőktől havi részleteket is. Az adminisztrátor a küldöttségnek adott válaszában kijelentette, hogy az adóhátralékok havonkénti törlesztésére en bloc semmi körülmények között sem adhat annál kevésbé engedélyt, mert ez az intézkedés éles ellentétben állna a törvénnyel. Közölte az adminisztrátor a küldöttséggel, hogy indokolt esetben, mint a múltban, úgy a jövőben is kedvezményeket fog tenni a kereskedőknek annál is inkább, mert teljesen tájékozva van arról a válságos helyzetről, amellyel a kereskedelem küzd.

Lapunk munkatársa ma érdeklődött Dumitru pénzügyi adminisztrátornál szíriant, hogy a jövő évi adóvallomásokkal kapcsolatosan milyen intézkedéseket fogantatosítottak.

Az egyéni cégek — mondotta az adminisztrátor — január elseje és 30-ika között kötelesek adóvallomásaikat a pénzügyi adminisztrációhoz benyújtani. A részvénytársaságok és nyilvános elszámolásra kötelezett vállalatok bevallásaikat április 30-ig kötelesek beadni. A beadási határidő előreláthatólag nem lesz meghosszabbítva és ezért jól tessék a vállalatok, ha bilancaikat minél előbb elkészítik, hogy vallo-

másikat pontos időre benyújthassák. Arra a kérdésünkre, hogy kapott-e utasítást a pénzügyminisztériumtól az adóhátralékok szigorú behajtására, a következőket mondotta:

A pénzügyminiszter egyik rendelkezésével nemcsak, hogy megszigorította a hátralékok behajtását, de el is rendelte, hogy ez év végéig minden adóhátralékot be kell hajtani. Kolozsvárt rendkívül nagy a két-három év óta fennálló adóhátralékok összege és ezek behajtása most folyik. A miniszter rendelkezése szerint ezekre a hátralékokra nem adható haladék, mindazonban kivételes esetekben kisebb összegekre saját hatáskörében, nagyobb hátralékoknál a pénzügyminiszter tesz engedményeket.

Azokkal a hírekkel kapcsolatban, amelyek az adminisztrátor távozásáról számoltak be, kijelentette, hogy nem felelnek meg a valóságnak. Az igazságból csak annyi igaz, hogy a kormány valószínűleg pénzügyi inspektornak akarja kinevezni, ez a kinevezés azonban nem fog átmenetileg történni. Ami Tósa Gyula idehelyezését illeti, az is csak annyiban felel meg a valóságnak, hogy Tósa az adminisztrációs teendők elvégzésére helyezik ide ideiglenesen, miután Tósa tudvalevőleg a magyar éra alatt a vámigazgatásnál teljesített szolgálatot, most pedig valamelyik adminisztráció élére akarják kinevezni.

Az UGIR nagyváradi gyűlése.

Nagyváradiól jelentik: Vasárnap délután Kálmán Ozkár szövetségi alelnök elnöke mellett gyűlést tartottak a nagyváradi nagyiparosok és munkaadók. A gyűlésen dr. Bősörményi Sándor ügyvezető igazgató ismertette azokat az akciókat, amelyeket a nagyiparosok és munkaadók szövetsége az utóbbi időben lefolytatott, vagy folyamatban vannak. Részletesen leírták a gyáripart érdeklő készülő törvényjavaslatokat, így a munkabiztosításról szóló javaslatot is, melynek ellenjavaslatát a napokban fogják a kormány elé terjeszteni. Ugyan csak szóváltottak az energia törvénnyel kapcsolatos anomáliákat és ebben a kérdésben a gyűlés határozatot hozott, amely szerint a bukaresti központ utján kéri fogja a legfőbb energia-bizottságtól, hogy a bejelentési kötelezettségre tüzzen ki egy póthatáridőt és az ellenőrzést csak ennek a határidőnek lejárta után léptessék életbe. Igen éles kifasadások hangzottak el az ülésen a CFR ellen, mert az egyre súlyosabban érezhető kocsihiány óriási zavarokat okoz az üzemeknek szénrel való ellátásánál. Elhatározták továbbá, hogy az illetékes miniszternél meg fogják sürgetni az új vámnomoklatura befejezését, mert a jelenlegi vámtarifa elégtelensége a mostani gazdasági viszonyok között még súlyosabban érezteti hatását.

A Kazánulajdonosok választmányi ülése.

A kazánulajdonosok kolozsvári szövetsége a hó 11-én választmányi ülést tart az alábbi tárgyszorokkal. Jelentes a közgyűlés után kifejtett tevékenységről, az adminisztráció egyetemes, a központ és a kirendeltségek közti viszony fixirozása, az ügyviteli szabályzat előterjesztése, pénztári jelentés, a jövő évi költségvetés előterjesztése, a szatmári Gépjármű- és Szövetkezetével való megállapodás előterjesztése és elfogadása.

Konfliktusok a munkások között

A munkaadók és munkások közötti kollektív szerződés tárgyalásánál, mint értesülünk, több városban konfliktus keletkezett. A konfliktusok főleg a munkások közötti kérdésekből kifolyólag keletkeztek, ami főleg arra vezethető vissza, hogy a munkások ebben a kérdésben nem egységesek. Romániában tudvalevőleg két munkáspárt van, a szocialdemokraták és az egységes szakszervezet és a kollektív szerződések tárgyalásánál a két párt közül

mind egyik magának akarja biztosítani a munkások közvetítést. Több helyen a többségben lévő munkásság a munkaadókkal egy olyan klauzultát akar tak elfogadni, amely a maga részére biztosítja a közvetítést. A munkaügyi inspektorátus azonban az ilyen klauzulták beikellyezését a szerződésbe nem enged, de különben is a munkaadók maguk sem akarják, hogy ezen a téren meg legyenek kötve. Mint értesülünk, ha ebben a kérdésben a munkások nem fogják maguk között megegyezést létrehozni, a munkaadók elvi döntést fognak provokálni a minisztériummal.

Fontos változások munkaszüneti rendelkezésekben.

A munkaügyi minisztérium felhatalmazása alapján a kolozsvári munkaügyi inspektorátus december 27-ére, vasárnapra, amely karácsony harmadnapjára esik, mentesítette az összes üzleteket és ipari vállalatokat a vasárnap munkaszünet alól. Ezen a napon úgy az üzletek, mint az üzemek déli tizenkét óráig nyitva tarthatók. A kóserhust áruló zsidó mészárosok, araválók tekintettel, hogy szombaton zárva tartanak, vasárnap délelőtt tíz óráig tarthatnak nyitva. Ez a rendelkezés kifejezetten csak a kóserhust áruló mészárosokra vonatkozik. A fodrászok és borbélyok Kolozsvár déli zárójárata 12-2 között tarthatják meg. Szombaton és ünnepnap előtti napokon a tizenegy óráig tarthatnak nyitva. A drogeriák esti zárójára az eddigi 7 óra helyett 3 órában van megállapítva. Ujságárubodék, könyv és kiskereskedők, amennyire külön elkerített helyiséggel rendelkeznek (ablak, amelyen át hiszolgálnak) vasárnap este hat óráig tarthatnak nyitva. Ez alatt az idő alatt kizárólag ujságokat árulhatnak.

A CFR válságos helyzetbe sodorja a romániai szénbányákat.

Az olyan sokszor szóváltott vasúti vagonhiány nemcsak a gyáripari termelésben okoz nagy zavarokat, hanem válságos helyzetbe dönti a széntermelést is. Amikor a külföldi szén behozatali vámját a kormány négyezer lejre emle, ezt azzal a céllal tette, hogy a belföldi széntermelést mentesítse a külföldi verseny-l szemben. Ennek az intézkedésnek azonban csak akkor volna jelentősége, ha a bányák termelésüket el tudták szállítani és az ipari üzemeket el tud-

DURA

BATERIE

Zongorák

gyári lepakata, gyári árcan részlete is. **Stornberg**, — Oradea-Mare. Bulev. Regele Ferdinand

Zsák Ponyva

Mindennemű célokra legelőnyösebben beszerezhető **Albala Ized** Timisona Piata Train No 10

butort, zongorák

Megővásárhelyre és környékére **SZÉKELY BÉRETI** KÉZMŰVESI AUTORGYÁR KÉSZV. TÁRS. autorgyárak, szatmáriak, kerékpárkészítők legelőnyösebben itt szerezhetőek

Bármilyen viszketegséget és sömös bőrbajt a test bármely részén, arcon, fejen, kezén, lábán is megszüntet **Dr. Biró féle Antrasol pasta.** Teljesen tartalmaz! Ne fogadjon el más! **1 tégely ára 30. lej.** Póstan 3 tégelyt 100 lejért küldünk bérmentve. — Főraktár: dr. BIRÓ gyógyszerár, Cluj (Kolozsvár)

Eredeti Broadcasting rádió készülékek

összes alkatrészek, felszerelési engedéllyel, kaphatók — **Broadcasting erdőre-zi vezérképviselő — Cluj, Strada Jorga No 3. I/19.** Tel: fo: 820. Erdély, Bánát városalban alképviseleteket keresünk

Karácsonyra

ajándékoknak nagyon alkalmas **szövetek vásznak sejmek harisnyák mélyen leszállított árban kaphatók** **Heller, Weisz & Molnár** divataruházaban Cluj (Kolozsvár) C. Reg. Ferdinand 6.

Kereskedők figyelmébe!

Festünk bármilyen gyapju, müselyem és pamut fonalat szintartóan, bármilyen színre. **Végarufestes adjusztalva.**

"Kristály" ke meses ő,

vegytisztító és gőzmosógvár, **Cluj,** Telefon 500

Kedd, 1925. d. nák látni szénrel landó csökkenése rohamosan huszonnyakat sem tud, hogy a termelt s hever, míg az ip denek. A nagyip sűrűgős felterjeszt gatóságához és k tás biztosítására meg, mert ellenk kénytelen lesz te

Az Erdélyi Bank és Társaság

Dr. Franz Chorin Kereskedelmi Bank Const. Garoflid (Alex Misu, Emil gytl. képviselő), F lopol (a Banca C közgyűlési határozat az Erdélyi Bank é lara befejezett té Banca Chrissovel vel, valamint üzlet gyar Kereskedelmények között is erdélyi pénzüzetete

A lej Zürichben

pestén —, Béc Kolozsvár. A a devizák lanyhák. kereslet minimális. árforlyamok a követ

Bécs 30-00—30 pest 330—334, Pá 42-20, Newyork 21 1035, Milánó 8-60

Zürich. Zárta 208-25, Newyork 1867-00, Milánó pest 72-70. Belgrá Varsó 55-00, Bécs

Bukarest.

52-00, London 10 8-60, Zárlich 41- Budapest —

Bukarest. Va márka 50-00, lev sterling 1040, fra 42-00, olasz lira 392, dollár 213-00 schilling 31-00, ma 6-35, belga frank 9

GI

cipőkré de Jo

nák látni szénnel. A CFR vagonparkjának állandó csökkenése miatt, amely nyolcvanezerrel rohamosan huszonnégyezerre apadt, a szénbányákat sem tudja ellátni vagonokkal, úgy, hogy a termelt szén nagy mennyisége parlagon hever, míg az ipari üzemek szénhiánnyal küzdenek. A nagyiparosok és munkaadók emiatt sürgős felterjesztéssel élnek a CFR vezérigazgatóságához és kérik fogják, hogy a szénszállítás biztosítására külön vagonparkot állapítsanak meg, mert ellenkező esetben több szénbánya kénytelen lesz termelését beszüntetni.

Az Erdélyi Bank és Takarékpénztár negyven millióra emeli alaptőkéjét. Az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt. a hó 6-án gróf Wass Béla elnöke alatt rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen az alaptőkének 40 millió lejre való falemelését határozták el és felvették az alapszabályokba mindazokat a rendelkezéseket, amelyek a törvényes felfogás szerint szükségesnek mutatkoztak. Az igazgatóság új tagjává meg lettek választva: *Jean Chrissoveloni* (elnök), *Weiss Fülöp* (alelnök), *Const. Argetoianu* (v. miniszter), *Dr. Franz Chorin*, *Conrad Ottó* (a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank igazgatója), *Barbu Dumitrescu*, *Const. Garotlid* (v. miniszter), *Nicolae Lahovary*, *Alex Misu*, *Emil Fantazi*, *Mihai Popovici* (országgyűl. képviselő), *P. I. Vassalopol* és *P. O. Vassalopol* (a Banca Chrissoveloni vezérigazgatója). A közgyűlési határozatok kifejezésre juttatják azt, hogy az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt. nacionalizálásra befejezett ténnyé vált és hogy ezentul a Banca Chrissoveloni S. A. R. vezetőiről és tagjairól, valamint üzleti összeköttetésben, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankkal a változott körülmények között is az elsők között fog működni az erdélyi pénzügyintézetek sorában.

TÖZSDE

December 7-én

A lej: Zürichben 240.00, Párisban 11.95, Budapesten —, Bécsben —

Kolozsvár. A lej emelkedése következtében a devizák lanyhák. A nagy kínálattal szemben a kereslet minimális. Az árak rohamosan estek. Az árfolyamok a következők:

Bécs 30.00—30.10, Prága 6.30—6.32, Budapest 330—334, Páris 8.30—8.35, Zürich 41.00—42.20, Newyork 212.00—212.20, London 1030—1035, Milánó 8.60—8.65.

Zürich. Zárlat: Berlin 123.40, Amszterdam 208.25, Newyork 513.25, London 2516.00, Páris 1867.00, Milánó —, Prága 1537.50, Budapest 72.70, Belgrád 915.00, Bukarest 240.00—Varsó 55.00, Bécs 73.15.

Bukarest. Devizák: Páris 8.33, Berlin 52.00, London 1035, Newyork 214.00, Milánó 8.60, Zürich 41.10, Bécs 29.00, Prága 6.30, Budapest —

Bukarest. Valuták: Napoleon 825, német márka 50.00, leva 1.55, török lira 120, font sterling 1040, francia frank 8.70, svájci frank 42.00, olasz lira 8.85, drachma 2.85, dinár 892, dollár 213.00, lengyel forint 23.00, csehrák schilling 31.00, magyar korona 30.00, cseh korona 8.35, belga frank 9.50, holland forint —

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

Hevesi Piroska Mendelsohn-Schubert-Schumann-estéje csütörtökön, december hó 10-én, este fél 9 órakor lesz az unitárius kollégium dísztermében. Jegyek Lapagenál kaphatók.

OPERA ROMÁNÁ.

Programul sáptámánál.

Szárda: Aida.

Péntek: Tu neul Eulfiacsy.

Vasárnap: Madame Butterfly.

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleményei

Szibill — Karácsonyi Iivel és László Andorral. Jacobi legszébb operettjének, a Szibillnek lesz szerdán a reprisze. Teljesen új betanulással és új szereposztással kerül színre, mely több mint egy estendő pihenetés után került most színre.

Névtelen hajó. Csütörtökön lesz a bemutató-előadás. A Névtelen hajó halottakat szállító hajó, melyen, mint élők szerepeltek a halottak és mennek át a másvilágra tragikus körülmények között. Az élők életét élők a hajón és a másvilági bűnhődés vagy kiengesztelődés bizarr humorral megírva játszóik le előttünk négy felvonásban, mely egy pillanatra sem unalmas.

Waldbauer — Kerpely vonósnyegyes tartja egyetlen hangversenyt pénteken este teljesen új műsorrall, melylyel az idei hangversenyszezonban bejárták már Európát. Kolozsvárra 11-én érkeznek és este negyed 11 órakor tartják hangversenyüket. Legközelebb közölnék a hangverseny programját is. A hangversenyt rendez helyárrakkal tartják meg.

Orlow. Az eddigi előadásait csaknem minden este telt nézőtér nézte végig. Az igazgatóság erre a hétre is kitérte az Orlowot négyszer: héttől kezdve rendez helyárrakkal.

Fraskita. Lehár tüneményes és romantikus operettje ennek a hétnak vasárnapján van műsorra tűzve, melynek nagy sikerét a gyönyörű zenén felül kizárólag a szereplők nagyszerű játékaának lehet tulajdonítani.

Délutáni előadások. Szombaton délután ifjúsági előadásként a Bánk bán kerül színre, vasárnap délután első előadásul a Tóth lány, másodikak a régen játszott Lili került színre. Mind a három előadást lezállított helyárrakkal tartják meg.

Magyar Színház heti műsora

Kedd: Orlow. (Pintér, Neményi, László, Ihász és Leóweyvel. Rendez helyárrakkal. Napi bérlet 46 sz. B. Sorozat 140)

Szerda: Szibill (Operettrepriz. Új szereposztással, Karácsonyi, Neményi, Lászlóval. Napi bérlet 47 sz. A. Sorozat 141)

Csütörtök: A névtelen hajó (Ujdonság, először, premierebérlet 22 sz. Sorozat 142)

Péntek fél 8-kor: A névtelen hajó (Napi bérlet 48 sz. B. Sorozat 143)

Péntek negyed 11-kor: Waldbauer — Kerpely vonósnyegyes hangversenye. (Nagyon mérsékelt ten emelt helyárrakkal. Sorozat 144. Hangverseny kezdetén a nézőtérre vezető ajtókat bezárják)

Szombat d. u. 4-kor: Bánk bán (Ifjúsági előadás, olcsó helyárrakkal. Bevezető előadást tart dr. Kristóf Györ. y. Sorozat 145)

Szombat este 8-kor: Orlow (Lengyel Irén, Neményi, László, Ihász, Dószivel. Bérletszűnetben. Rendez helyárrakkal. Sorozat 146)

Vasárnap d. u. fél 3 kor: Tót leány (Népszínmű repris, Lengyel Irén és Szentgyörgyi fellépésével. Mérsékelt helyárrakkal. Sorozat 147.)
 Vasárnap d. u. 6-kor: Lili (Népszínművel. Lezállított helyárrakkal. Sorozat 148)
 Vasárnap este háromnegyed 9-kor: Fraskita (Operett, Karácsonyi Iivel, Lászlóval, Ihászsal. Bérletszűnet. Sorozat 149)
 Hétfő: Orlow (14 edszer Pintér Bóskével, Neményi Liliával, László, Ihász, Dószivel. Rendez helyárrakkal. Bérletszűnetben. Sorozat 150)

SPORT

Bécs. Hakoah — Amatör 3:3 (2:0). A nap fő attrakcióját az Amatör — Hakoah futballderby képezte.

Rapid — Rudolphshügel 6:4, WSC — Wacker 3:2, Simmering — Floridsdorf 4:2.

Budapest. MTK — 33 FC 0:0. A kényes emtekások nem erőltették meg magukat a nagy hidegben és hívők nagy bosszúságára ismét leadtak egy pontot a bajnokságban. FTC — VAC 8:0 (2:0). A meglepetésszerű gólzápor okai a VAC tartalékjai, akik nem tudták a hiányzó Fischert, Gross II-t, Bornsteint, Weiss Gyulát és Haart pótolni. NSC — ETC 2:0 (2:0) Vasas — Török 4:2 (3:0), UTE — III. ker. TVE 2:1 (1:1).

Reorganizálják a brassói Ivriát. Brassói tudósítónk jelentése szerint az ez évben túlnépségre kényszerített Ivria a lelkes brassói bariszianusok, elsősorban Feiler Pál roszion fáradozásai eredményeképp ismét fölveszi működését. A reorganizált Ivria megalakította tölisport szakosztályait, amelyek közül különösen a ping pong örvend nagy népszerűségnek.

Új kapus a Haggibborban. Lőb Lajos, a székelyudvarhelyi Hargita tehetséges fiatal kapusa tanulmányai folytatására Kolozsvárra költözött és a Haggibborba kérte igazolását.

A KKASE házi tornaversenyt rendez december 13-án az unitárius kollégium tornatermében. A KKASE tornászok — akik egyuttal Románia legjobb tornászai is — változatos program keretében fognak fejlődésükről tanulni. Műsoron szerepel torna-pentaton, birkózó-akadémia és Parterre-tornázás is.

Siessen a
Magasin
Elysee-

be, Cluj, Cal. Regele Ferdinand No 22.
(volt Wesselényi Miklós-utca)

Ahol üzletátszervezés miatt az
összes rövid és kötött árakat
női, férfi és gyerek harisnyákat, keztyűt, hímzést, csipkéket, kalapbársont, kalapkellékeket és az összes raktáron levő árut, amíg a készlet tart
rendkívül olcsó áron árusítjuk

Telefon 446

SINGER
Plaja Bez. Ferdinand 66. (Főter)
Tárgu Mures,

Sifonfejgyár
és nikkelező telep. Szikvizes és kracherlis üvegek, valamint mindenféle gumik gyári raktára. Üvegnevadás. Régi fejek átöntése a legelőnyösebb árban.

Gladys
cipőkrémmel drágább van,
de jobb nincs.

Hölgyek figyelmébe!

Atánlon a legujabb
soványító hasfűzőket
amely erős hölgyek részére valóságos soványító szert jelent.

Melltartók 85 leltől feliebb.

E. Rosenzweig, Str. Reg. Maria 6.

Állandóan raktáron tartok saját készítményű **hasfűzőket**, amelyek már **250 leltől** kaphatók.

Kézimunka osztályomban mindenféle **kollim és gobelin** munkák kaphatók.

Arra a pénzügyi szigorra...
kezelés...
alékok...
év vé...
hajtani...
rom év...
zek be...
kezelése...
tó ha...
kisebb...
bb hát...
gedmé...
melyek...
be, ki...
valóság...
y a kor...
kakarja...
fog át...
helyezé...
g a való...
teendők...
miután...
a vá...
most pe...
arják ki...
munkás...
vő mun...
lát kar...
bizosít...
a...
szabads...
k maguk...
legyenek...
rdson a...
egeyzést...
gnak pro...
neti ren...
terium fel...
gyi inspek...
amely ka...
az összes...
pi munka...
etek mint...
tarthatók...
araváló...
nak, vasár...
va. Ez a...
ust áruló...
ok és bor...
—2 között...
öti napo...
va. A dro...
helyett 3...
dék, könyv...
kerített be...
át hisz...
nak nyitva...
kat árusít...
e sodorja...
an sokszor...
ak a gyár...
kat, hanem...
ermelest is...
vamját a...
ezt azzal...
éntermelest...
amben. Eu...
kkor volna...
üket el is...
ket el tud...
es ó,
Cluj,

